

Majandus- ja taristuministri
18.12.2018 määrus nr 65
„Metrooloogiliselt kontrollitud
mõõtevahendite kohustuslikud
kasutusosalad koos eranditega,
metrooloogilise kontrolli alla kuuluvate
mõõtevahendite nimistu, täpsusnõuded,
taatluskehtivusajad ning metrooloogilise
kontrolli ja statistilise taatluse
täpsustatud nõuded,“
Lisa
(ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri
15.11.2021 määruse nr 65 sõnastuses)

Kohustuslikule metrooloogilisele kontrollile kuuluvate mõõtevahendite nimistu sõltuvalt nende kasutusosalast koos eranditega ja nõuded mõõtevahenditele ning mõõtevahendite taatluskehtivusajad

Mõõtevahendite nimistu neljandas veerus kasutatakse mõõtevahendi turule laskmisel ja kasutusele võtmisel nõutava metrooloogilise kontrolli liigi ja asjakohaste menetluste tähistamiseks alljärgnevat lühendeid:

- 1) V1 – kohustuslik on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/32/EL mõõtevahendite kohta (ELT L 96, 29.03.2014, lk 149–250) sätestatud vastavushindamisprotseduuride läbimine;
- 2) V2 – kohustuslik on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/31/EL mitteautomaatkaalude kohta (ELT L 96, 29.03.2014, lk 107–148) sätestatud vastavushindamisprotseduuride läbimine;
- 3) EÜ – kohustuslik on mõõtevahendite üksikdirektiivide alusel valmistatud EÜ tüübikinnitusega mõõtevahendi EÜ esmataatluse läbimine tüübikinnituse kehtivusaja jooksul, kuid mitte hiljem kui 30.10.2016;
- 4) ST1 – kohustuslik on kehtiva, kuid enne 30.10.2006 riigisisese tüübikinnitustunnistuse saanud mõõtevahendi riigisisese esmataatluse läbimine tunnistuse kehtivusaja jooksul, kuid mitte hiljem kui 30.10.2016;
- 5) ST2 – kohustuslik on riigisisest tüübikinnitustunnistust omava mõõtevahendi riigisisese esmataatluse läbimine;

Mõõtevahendi liik	Kasutusala	Täpsusnõue ¹	Metrooloogilise kontrolli liik ja menetlus mõõtevahendi turule laskmisele ja kasutusele võtmisel	Taatluskehtivusaeg aastates
1	2	3	4	5
1. MASSIMÕÕTEVAHENDID				
1.1 Mitteautomaatkaalud , mis on hinnanäidikuga või hinnanäidikuta, trükiseadmega või trükiseadmeta elektroonsed, elektromehaanilised või mehaanilised	1.1.1 jaekaubanduses ja muudes tehingutes tarbijatega või kokkuostul	klass III	V2	1
	1.1.2 väärismetalli, väärismetalltoote, vääris- või poolvääriskivi kaalumiseks jaekaubanduses või kokkuostul	klass II		
	1.1.3 tee või maitseainete kaalumiseks jaekaubanduses või kokkuostul	klass II või III		
	1.1.4 postiteenuse osutamisel	klass III		
	1.1.5 tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmisel	klass II või III		
	1.1.6 aktsiisikauba etanoolisisalduse määramiseks	klass II		
	1.1.7 kinnispaki pakendaja või importija käitlemisprotsessides täitekoguse kontrollimiseks	klass II või III		

1.1.8 ravimi koguse kontrollimiseks või valmistamiseks apteegis	klass II		
1.1.9 lossitava kala koguse mõõtmisel	klass III või IIII		
1.1.10 romusõidukist eraldatud osade ja vedelike kaalumiseks	klass III või IIII		
1.1.11 väärismetalltoodete riiklikus järelevalves, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise kontrollimiseks otseselt kontrollmõõtevahendina	klass II		
1.1.12 ekspertiisi teostamiseks kohtueelses menetluses ja vääрте kohtuvälises menetluses	klass II või III		
1.1.13 kontrollostul toote massi määramiseks tulenevalt tarbijakaitseseadusest, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise riiklikus järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina	klass II või III		
1.1.14 sõiduki kaalumiseks, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise riiklikus järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina	klass III		
1.1.15 sõiduki ratta- ja teljekoormuse mõõtmiseks ning selle alusel sõiduki kogumassi määramiseks, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise riiklikus	klass III või IIII		

	järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina			
	1.1.16 kinnispaki täitekoguse ning mõõtemahutina kasutatava pakendi mahu kontrollimiseks, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise riiklikus järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina	klass II või III		
	1.1.17 meditsiinis patsiendi tervise kontrollimiseks, diagnoosimiseks või ravimiseks	klass III		5
1.2 Etiketi trükkimisseadmetega varustatud automaat- või mitteautomaatkaalud	ebavõrdse täitumusega kauba eelpakendamiseks juhul, kui kaalu näit ja selle väljatrükk loetakse paki täitekoguse lõpptulemuseks jaekaubanduses	klass XI, XII, XIII, XIII, Y(I), Y(II), Y(a) või Y(b)	V1	1
		klass II või III	V2	
		vastavalt tüübikinnitusele	ST1	
1.3 Automaatkaalud	1.3.1 jaekaubanduses, kinnispaki täitekoguse kontrollimiseks, tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass XI; XII; XIII; XIII; Y(I); Y(II); Y(a); Y(b) (automaatpiirkaalud); klass Ref(x)/X(x) (automaatsed gravimeetrilised kaalannustid); klass 0,2; 0,5; 1 või 2 (tsüklilise toimega summeerkaalud); klass 0,5; 1 või 2 (pideva toimega summeerkaalud)	V1	1
		vastavalt tüübikinnitusele	ST1	
	1.3.2 liikuva vaguni või rongi kaalumiseks	klass 0,5	V1	2

	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks		ST1	
	1.3.3 liikuva sõiduki kaalumiseks tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 0,5	ST2	1
	1.3.4 liikuva sõiduki kaalumiseks riiklikus järelevalves	kogumass $\pm 1\%$, $\pm 2\%$, $\pm 3\%$, $\pm 5\%$, $\pm 7\%$, $\pm 10\%$;	ST2	0,5
	1.3.5 lossitava kala koguse mõõtmisel	klass XI; XII; XIII; XIII; Y(I); Y(II); Y(a); Y(b) (automaatpiirkaalud); klass Ref(x)/X(x) (automaatsed gravimeetrilised kaalannustid); klass 1 või 2 (tsüklilise toimega summeerkaalud); klass 1 või 2 (pideva toimega summeerkaalud)	V1	1

2. VEDELIKE, VÄLJA ARVATUD VESI, KOGUSE MÕÕTEVAHENDID

2.1 Kestva dünaamilise toimimisega mõõtesüsteemid: sh kütusetankur; mõõtesüsteemid autotsisternil; laeva, raudtee- ja autotsisterni laadimisel; lennuki tankimiseks; piima ja muu toiduvedeliku mõõtesüsteemid	2.1.1 vedeliku koguse mõõtmiseks jaekaubanduses, tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 0,5	V1	1
			EÜ	
			ST1	
			ST1	
	2.1.2 enne 30.10.2006 riigisisese tüübikinnitustunnistuse saanud elektroonsed massimõõtesüsteemid (tiheduse- ja mahulugemid ei ole ametlikud) vedeliku koguse mõõtmiseks			

	või tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks			
2.2 Pideva toimimisega mõõtesüsteemid torustikel	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 0,3	V1	1
			ST1	
2.3 Vedelgaaside mõõtesüsteemid (vedelgaas on rõhu all ja temperatuuril $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ või kõrgem) ning punktide 2.1 ja 2.2 kohased mõõtesüsteemid vedelikele, mille temperatuur on alla $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ või üle $50\text{ }^{\circ}\text{C}$, dünaamiline viskoossus suurem kui $1000\text{ mPa}\cdot\text{s}$ või suurim mahukulu mitte üle 20 l/h	jaekaubanduses, tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 1,0	V1	1
			ST1	
2.4 Baarimõõdunõud (mahumõõdud)	jaekaubanduses ja muudes tehingutes tarbijatega	ülekandemõõdud: $\pm 2\text{ ml}$ / $\pm 3\%$ (joonmõõt) või $+4\text{ ml}$ / $+6\%$ (servamõõt); serveerimismõõdud: $\pm 5\%$ / $\pm(5\text{ ml} + 2,5\%)$ (joonmõõt) või $+10\%$ / $+(10\text{ ml} + 5\%)$ (servamõõt)	V1	piiramatu, või kuni sündmuseni, mis võib mõjutada mõõdunõu geometriat
3. GAASIKOGUSTE MÕÕTEVAHENDID				
3.1 Gaasiarvestid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 1,5 või 1,0; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	V1	piiramatu

		±3% / ±2% membraangaasiarvestid; ±2% / ±1% rootor- ja turbiingaasiarvestid; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	EÜ		
3.2 Gaasi leppekoguse mõõturid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	±0,5%, ±0,7% või ±1,0%	V1	8	
			ST1		
4. VEE- JA SOOJUSARVESTID					
4.1 Veearvestid ²	puhta vee mõõtmiseks, mille näitude alusel toimub vee-ettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, DN < 300 mm; vee võtmisel koguse mõõtmisel keskkonnakaitseloaga, kui kasutatakse veearvestit, DN < 300 mm	5% / ±2% (veetemperatuuril ≤ 30 °C) või ±5% / ±3% (veetemperatuuril > 30 °C); kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	V1	5	
			klass A, B või C; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus		EÜ
			klass A, B või C; klass 1 või 2; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus		ST1
	keskkonnakaitseloaga vee võtmisel vee koguse mõõtmisel, kui kasutatakse veearvestit, DN < 300 mm ja nimikulu < 900 m ³ /h	5% / ±2% (veetemperatuuril ≤ 30 °C) või ±5% / ±3% (veetemperatuuril > 30 °C); kordustaatluses kehtib	V1	10	

		veapiiride kahekordne väärtus		
		klass A, B või C; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	EÜ	
		klass A, B või C; klass 1 või 2; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	ST1	
4.2 Soojusarvestid ja nende alakoostud	soojusenergia koguse mõõtmiseks, mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, kulumõõtemuunduriga, mille DN < 300 mm	klass 2 või 3	V1	5
		vastavalt tüübikinnitusele	ST1	
5. VAHELDUVVOOLU ELEKTRIENERGIA MÕÕTEVAHENDID				
5.1 Staatilised aktiivelektrienergia arvestid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass A, B või C	V1	12
		vastavalt tüübikinnitusele	EÜ	
		klass 1, 2, 0,2S või 0,5S	ST1	
5.2 Elektromehaanilised aktiivelektrienergia arvestid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass A, B või C	V1	16
		klass A, B, 1 või 2	ST1	
6. PIKKUSMÕÕTEVAHENDID				
6.1 Pikkusmõõdud	jaekaubanduses, või kauba	klass I, II, III, D või S	V1	piiramatu,

(mõõdulindid ja jäigad või pooljäigad mõõdud)	eelpakendamisel; tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmisel, tasu arvestamiseks postiteenuse osutamisel; riiklikus järelevalves ja sõiduki tehnonõuetele vastavuse kontrolli teostamisel ülevaatuspunktis, kui pikkuse mõõtmisel kasutatakse mõõdulinti	klass I, II või III	EÜ	kui enne seda ei toimu sündmust, mis võib mõjutada pikkusmõõdu geometriat 4 pikkusmõõdud klass D, S ja loodmõõdulindid
			ST1	
6.2 Statsionaarsete mahutite automaatsed nivoomõõturid	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass II	ST2	2
6.3 Pikkusmõõtemasinad	koguse mõõtmiseks jaekaubanduses või kauba eelpakendamisel	klass I, II või III	V1	3
			ST1	
6.4 Mõõterattad	liiklusjärelevalves, kui pikkuse mõõtmisel kasutatakse mõõterattaid	klass I, II või III	ST2	3
6.5 Mitme dimensiooni mõõtemasinad	paki mõõtmete määramiseks posti- või hoiuteenuse osutamisel	vea piirväärtus $\pm 1d$, kus d on skaalajaotise väärtus	V1	10
7. MUUD MÕÕTEVAHENDID				
7.1 Taksomeetrid	taksoveol, kui hinna arvestamine ei toimu infoühiskonna teenuse vahendusel	laboritingimustel: $\pm 0,1\%$ aega ja $\pm 0,2\%$ vahemaad väljendavate impulsside arvust, $\pm 0,1\%$ tasunäidu arvutamise viga	V1	2
			ST1	
7.2 Kiirusmõõturid	liiklusjärelevalves	veapiir taatlemisel kaudsel meetodil laboritingimustes: kiirusel kuni 100 km/h ± 1 km/h ja kiirusel üle 100 km/h $\pm 1\%$ mõõtevahendi näidust	ST2	1

7.3 Mootorsõidukite heitgaaside analüsaatorid	liiklusjärelvalves ja sõiduki tehnonõuetele vastavuse kontrolli teostamisel ülevaatuspunktis	klass 0 või I	V1	1
			ST1	
7.4 Tõenduslikud alkomeetrid	riiklikus järelvalves	±0,020 mg/l väärtustel kuni 0,4 mg/l , ±5% väärtustel 0,4 mg/l kuni 2 mg/l, ±20% väärtusel üle 2 mg/l; kordustaatlusel ±0,032 mg/l väärtustel kuni 0,4 mg/l; ±8% väärtustel 0,4 mg/l kuni 2 mg/l, ±30% väärtusel üle 2 mg/l	ST2	0,5

Märkused:

¹ Täpsusnõue tuleneb asjakohasest nõudeid esitavast Euroopa Liidu direktiivist, rahvusvahelisest standardist ja/või tehnilisest normdokumendist. Taadelda ja kasutada võib kõrgema täpsusnõudega mõõtevahendit.

² Korterühistu võib kasutada sisemises arveldamises puhta vee mõõtmiseks taadeldud veearvesteid.